

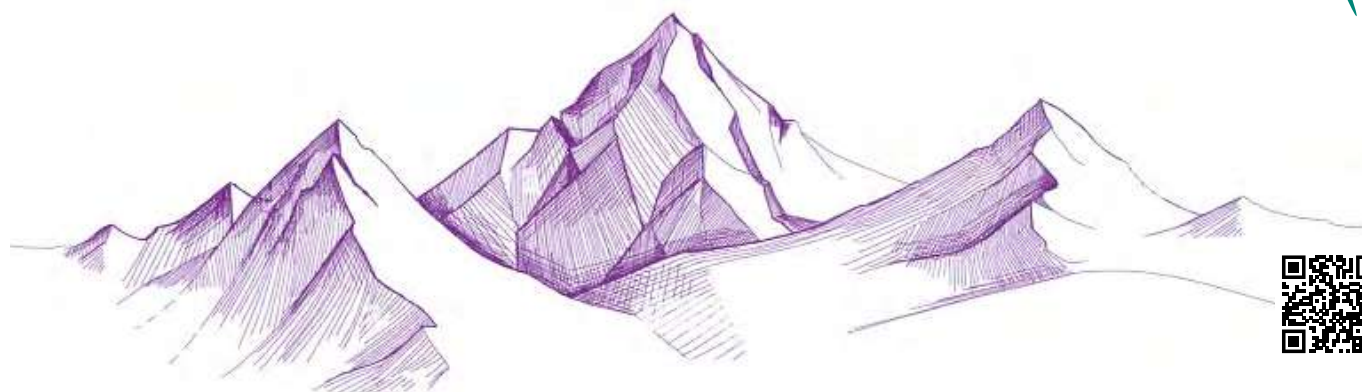
Jornades
per a l'excel·lència

Juventut al Pirineu:

Projecte vital
i professional

Resum dels principals continguts

JORNADES PER A L'EXCEL·LÈNCIA
EDICIÓ 2024

Edició: Associació de les Jornades per a l'excel·lència
Copyright: Associació de les Jornades per a l'excel·lència
Textos: Joan Tort, periodista i consultor de comunicació
Disseny, maquetació i impressió: Agència Paddock Comunicació

ÍNDEX

Pròleg

Les Jornades per a l'excel·lència

L'Associació Jornades per a l'excel·lència

Sessió a Andorra

Resum de les Jornades

Sessió inaugural

BLOC 1. Construint el demà

Liderant el canvi. Joves i emprenedoria

Forjant nous camins. Formació i noves professions

BLOC 2. Transformant realitats

Les apostes prioritàries. Polítiques de joventut i habitatge

Les noves fronteres. Digitalització, tecnologia i IA

Benvinguda institucional

BLOC 3. Connectant comunitats

Participació activa. Teixit associatiu

Cultivant vincles. Oci, lleure i esport

El paper dels centres educatius

Els joves, a l'horitzó 2050

BLOC 4. Joves i valors: les actituds que compten

La transmissió dels valors i la comunicació de masses

Exemples que inspiren

Sessió de cloenda

Actuació final

Sessió a la Val d'Aran

Agraïments

PRÒLEG

Els joves han de tenir el present i el futur del Pirineu a les seves mans.

Les desenes Jornades per a l'excel·lència van centrar el debat en el futur del Pirineu i vam reflexionar al voltant d'aquesta premissa des de molts punts de vista. Un d'ells, els dels joves i l'emprenedoria, és el que ens va motivar per dedicar les Jornades de 2024, les onzenes, a aquest col·lectiu i el paper fonamental que ha de tenir per mantenir viu el Pirineu.

I així és com vam convertir el Pirineu en el centre d'aquesta anàlisi institucional, acadèmica, social, econòmica i mediambiental amb els debats duts a terme a Esterri d'Àneu, com cada any, i afegint les sessions d'Andorra i, per primera vegada, a la Val d'Aran.

Vam reunir prop de mig centenar de ponents d'àmbits molt diferents, però tots ells experts en els seus camps i que ens van il·lustrar sobre els nous horitzons i les noves oportunitats de futur per als territoris de muntanya des de la perspectiva de la joventut. Vam parlar de retenir talent, d'emprenedoria, d'habitatge, de lleure i esport, de formació, del paper de les escoles, de tecnologia i de valors, entre altres.

De tota aquesta feina en volem extreure solucions. Perseguim propostes reals, factibles i que es puguin dur a terme a curt i a mitjà termini per al Pirineu. Les desenvoluparem en un informe tècnic o decàleg que serà lliurat a les institucions i entitats referents perquè esdevingui un full de ruta, amb la intenció de contribuir a construir un Pirineu més pròsper, més desenvolupat i sostenible. I, sobretot, pensat des del Pirineu i per a tota la gent d'aquest territori.

De tot plegat, però, ja es pot avançar com a conclusió que els joves no tenen prou protagonisme ni veu a les institucions i als òrgans de decisió. I el present i el futur dels territoris de muntanya passa pels joves, amb la urgent necessitat de facilitar i cobrir les seves necessitats bàsiques per poder tirar endavant.

Sumem onze edicions d'èxit, gràcies a l'esforç de l'associació que les organitza i que no haguessin estat possibles sense el suport d'institucions i entitats nacionals i regionals de l'Alt Pirineu, Aran i Andorra, com la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Lleida, el Govern d'Andorra, el Consell General d'Aran i les administracions locals que han apostat pel nostre projecte; sense deixar-nos les empreses, les fundacions i les persones que han assistit com a públic.

Gràcies a tots!

Jesús Montoliu i Fayàs
President de les Jornades per a l'excel·lència

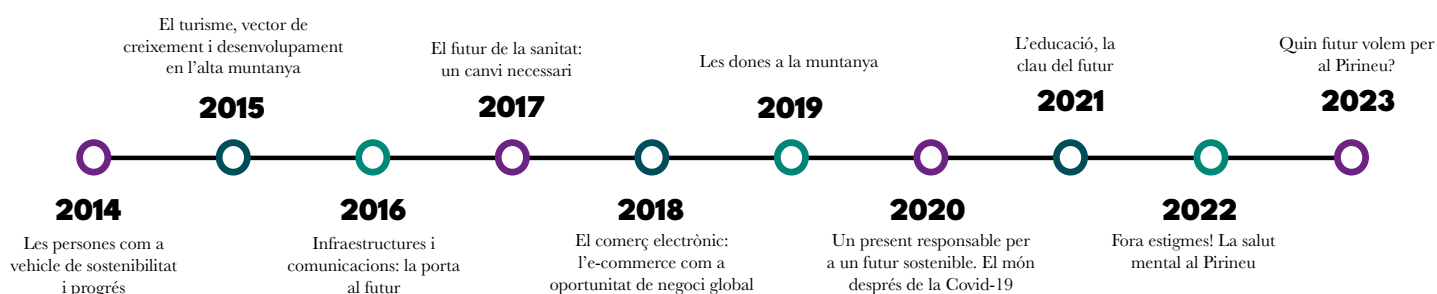
LES JORNADES PER A L'EXCEL·LÈNCIA

Les Jornades per a l'excel·lència són un espai de reflexió i debat, i han esdevingut un punt de trobada per a professionals i empresaris de diferents sectors, amb la voluntat d'aportar un impuls social, intel·lectual i econòmic a les zones de muntanya.

Aquestes Jornades, de caràcter anual, tracten -en cada una de les seves edicions, i de manera monogràfica- una temàtica d'actualitat o d'interès general entorn de la qual s'aboca una mirada polièdrica i transversal amb professionals d'alt nivell, nacional i internacional. A través de

les seves experiències, s'ofereixen diferents punts de vista i s'aporten eines de treball orientades a la recerca dels valors d'excel·lència personal i professional.

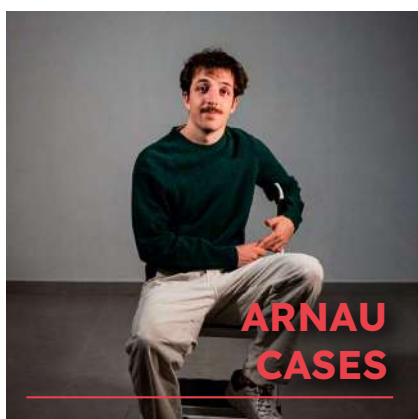
El lligam d'aquesta trobada amb el territori i els seus professionals, juntament amb el seu caràcter analític i pluridisciplinari, han convertit les Jornades per a l'excel·lència en un veritable *think tank* de les comarques de muntanya. Així mateix, constitueixen un vincle d'unió i d'intercanvi d'experiències amb professionals de fora d'aquest territori.

L'ASSOCIACIÓ JORNADES PER A L'EXCEL·LÈNCIA

L'Associació Jornades per a l'excel·lència és una entitat sense ànim de lucre en la qual els membres que en formen part organitzen les Jornades de manera totalment altruista.

L'entitat es va constituir a Esterri d'Àneu (Pallars Sobirà) l'any 2014 amb l'objectiu de **fer valdre el potencial del Pirineu i afavorir el desenvolupament del territori**. Aquesta iniciativa neix de la inquietud d'un grup de professionals que mantenen una vinculació personal i professional amb les comarques de muntanya i que veuen la necessitat de **crear un espai per intercanviar experiències i aportar valor i propostes viables a aquests territoris**.

TEATRE DE LES FONTETES, ESCALDES, ANDORRA

SESSIÓ A ANDORRA

19 DE SETEMBRE DE 2024

PARTICIPANTS:

Hble. Sra. Eva Sansa, cònsol major de La Massana.

Illtre. Sr. Alain Cabanes, secretari d'Estat de Joventut i Esports del Govern d'Andorra.

Matías Rubio, membre del Consell Consultiu sobre Joventut del Consell d'Europa.

Idoia Arauzo, coordinadora de la Unitat de Desenvolupament i Dinamització de la Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP).

Isabella Vargas, vicepresidenta del Fòrum de la Joventut d'Andorra.

Anton Òdena, cofundador & CEO de Montpackers.com.

Jesús Montoliu, president de les Jornades per a l'excel·lència.

La sessió de les Jornades per a l'excel·lència celebrada a Andorra va posar de manifest la necessitat que els i les joves siguin escoltats per les administracions i que la millor forma que la seva veu arribi als governs és mitjançant l'associacionisme. Tots els ponents de la taula rodona van coincidir a reclamar el foment d'aquesta unió de joves en col·lectius, organitzacions o grups de pressió perquè la realitat i les incerteses es posin sobre la taula dels dirigents i formin part de l'agenda política. Les preocupacions més esmentades van ser sobre l'habitatge, l'emancipació o les condicions laborals.

El teatre de les Fontetes de la Massana va acollir aquesta sessió, la tercera dins l'acord ja consolidat entre el Govern d'Andorra i les Jornades per a l'excel·lència, que va estar conduït per membres dels pòdcasts del "Safreig" i "Fvck i lloc". Matías Rubio, membre del Consell Consultiu de la Joventut del Consell d'Europa, va reivindicar el paper directe dels joves en les polítiques públiques a partir de les demandes que fa l'associacionisme dins la seva diversitat i pluralitat i va animar als joves a mobilitzar-se en aquests col·lectius i no esperar que se'ls demani l'opinió.

Anton Òdena, cofundador & CEO de Montpackers.com

“Creiem essencial fer consultes sobre diferents àmbits per captar les necessitats i preocupacions dels joves i així incloure mesures concretes al Pla Nacional de la Joventut d'Andorra.”

Alain Cabanes, secretari d'Estat de Joventut i Esports del Govern d'Andorra.

Idoia Arauzo, coordinadora de la Unitat de Desenvolupament i Dinamització de la Comunitat dels Pirineus (CTP), va parlar del Fòrum Transpirinenc de la Joventut, com una eina per conèixer la realitat dels joves i establir propostes i plans d'actuació. Isabella Vargas, vicepresidenta del Fòrum de la Joventut d'Andorra, va anunciar l'elaboració de consultes i enquestes a prop de 400 joves andorrans sobre necessitats i percepcions i va assegurar que “l'associacionisme és la fórmula per afrontar les incerteses i tenir una cadira als despatxos on es prenen les decisions”. Finalment, Anton Òdena, cofundador & CEO a Montpackers.com, va explicar les dificultats de ser jove emprenedor, fent especial atenció a la constància en la idea i el projecte.

La trobada va comptar amb la participació del secretari d'Estat de Joventut del Govern d'Andorra, Alain Cabanes, que va anunciar l'elaboració del Pla Nacional de Joventut d'Andorra, que el govern ja està treballant de forma transversal amb tots els ministeris, reconeixent que moltes vegades es prenen decisions des dels despatxos sense tenir en compte l'opinió dels joves i “creiem essencial fer consultes sobre diferents àmbits per captar les necessitats i preocupacions i així incloure mesures al Pla Nacional”. Jesús Montoliu, president de les Jornades per a l'excel·lència, va tancar la sessió subratllant la necessitat d'una escolta activa dels joves i del foment de l'associacionisme.

D'esquerra a dreta: Anton Òdena, Isabella Vargas, Idoia Arauzo i Matías Rubio

L'associacionisme com a via de participació: els ponents van coincidir que la unió de joves en associacions, organitzacions o grups de pressió és fonamental per fer sentir la seva veu.

DIVENDRES 4 D'OCTUBRE

SESSIÓ INAUGURAL

PARTICIPANTS:

Sr. Jesús Montoliu, president de l'Associació de les Jornades per a l'excel·lència a l'alta muntanya.

Sra. Teresa Llorens, secretària d'Infància, Adolescència i Joventut del Departament de Drets Socials i Inclusió de la Generalitat de Catalunya.

Il·lm. Sr. Pere Ticó, alcalde d'Esterri d'Àneu.

La Generalitat vol impulsar polítiques que facilitin l'arrelament al Pirineu i que viure a les comarques de muntanya sigui una opció vital i professional per als joves. Aquest és un dels objectius del nou Govern català, segons va anunciar **Teresa Llorens**, secretària d'Infància, Adolescència i Joventut del departament de Drets Socials i Inclusió de la Generalitat, durant la inauguració a Esterri d'Àneu de les XI Jornades per a l'excel·lència.

Llorens va subratllar que l'objectiu és que ningú quedi endarrere al marge d'on vingui o on hagi nascut i també ha defensat la cooperació amb el món local, entenent que són els ajuntaments els que treballen en primera línia en l'atenció a aquest col·lectiu infantil i juvenil. La secretària va elogiar les Jornades per a l'excel·lència en el sentit de convertir-se en un punt de referència pel que fa al debat i a l'intercanvi d'experiència i opinions. Per Teresa Llorens, és fonamental tenir aquests espais de reflexió i de connexió per a les persones que treballen en aquest camp a Catalunya i en territoris propers, ja que “vivim en un món canviant i ple d'incerteses, i és absolutament oportú posar els joves al centre del debat”. Per això, va reiterar la importància de generar més oportunitats i igualtat, “perquè és en l'adolescència i la joventut quan es configura la trajectòria vital i professional”, segons Teresa Llorens.

L'alcalde d'Esterri d'Àneu, **Pere Ticó**, per la seva part, va destacar la importància i l'impacte que les Jornades per a l'excel·lència generen a la població i a les Valls d'Àneu, i per les propostes que després puguin generar accions per a un

futur millor al Pirineu. Ticó va manifestar “la importància dels pirinencs i pirinenques que han apostat per viure i treballar al seu territori i que cal treballar perquè aquesta opció de vida no sigui una utopia, sinó una veritable oportunitat”. Per això va demanar un nou enfocament i millores en polítiques, com les vinculades a l'habitatge.

Finalment, el president de les Jornades per a l'excel·lència, **Jesús Montoliu**, va recordar que l'objectiu d'aquest esdeveniment és contribuir a construir un Pirineu més just, equilibrat i sostenible i que els joves tinguin un futur més digne als territoris de muntanya. Montoliu va explicar que des d'un principi s'ha volgut que els i les joves fossin els protagonistes d'aquesta edició i que per aquest motiu s'havien organitzat des del mes de maig un seguit de processos participatius en diferents comarques perquè des de les entitats juvenils i les oficines joves comarcals aportessin continguts i enfocaments sobre com volien que fossin aquestes jornades. També va destacar la col·laboració buscada amb Andorra i la Val d'Aran per reforçar el veïnatge i construir junts un Pirineu millor.

“Cal treballar perquè l'opció de vida al Pirineu no sigui una utopia, sinó una veritable oportunitat.”

Pere Ticó, alcalde d'Esterri d'Àneu.

Teresa Llorens, secretària d'Infància, Adolescència i Joventut del Departament de Drets Socials i Inclusió de la Generalitat de Catalunya, donant la benvinguda institucional

BLOC 1: CONSTRUINT EL DEMÀ

LIDERANT EL CANVI.

JOVES I EMPRENEDORIA

PARTICIPANTS:

Ingrid Colilles, tècnica de Joventut del Consell Comarcal de l'Alt Urgell (Alt Urgell).

Berta Daina, directora creativa i dissenyadora de producte a Agro Biomaterials (Principat d'Andorra).

Adrià Cunyat, organitzador de Pallars en moviment (Pallars Sobirà).

Dani Gavaldà, CEO de Madaleta Studio (Val d'Aran).

Modera: Arnau Cases, cofundador de la Cordada Outdoor.

Dani Gavaldà va voler destacar la importància d'apropar la tecnologia i les solucions informàtiques a empreses i organitzacions per solucionar problemes i facilitar el seu desenvolupament. Es tracta d'una empresa formada per tres joves emprenedors a Casau (Val d'Aran) des d'on creen programes, aplicacions i programari per a la gestió empresarial.

Berta Daina va enfocar la seva intervenció en els valors i la sostenibilitat, que són els pilars de la seva aposta pels agrobiomaterials i el seu estudi de disseny. Va detallar com a partir de residus alimentaris i a base de moltes proves ha arribat a crear diversos productes pràctics per a llars i negocis, com articles de papereria o bioplàstics per a embalatge. I tot amb materials biodegradable i generant economia circular.

L'Adrià Cunyat va explicar el seu projecte de creació d'un gran esdeveniment per recollir material i fons per a l'Hospital Comarcal de Tremp. La idea va sorgir durant la pandèmia i amb la voluntat d'ajudar i van crear un esdeveniment virtual esportiu, musical i solidari

que va aconseguir 7.500 euros. Aquest ponent va explicar que aquesta iniciativa va sorgir també per la seva vocació i professió com a esportista i tècnic d'alt rendiment d'esquí.

Arnau Cases, cofundador de la Cordada Outdoor

“El paper de l'administració ha de ser el d'un aliat per ajudar a tirar endavant projectes d'emprenedors, però que cal una major difusió dels programes i ajuts i de manera entenedora i fàcil.”

Berta Daina, emprenedora d'Agro Biomaterials.

Finalment, Ingrid Colilles va enumerar els diferents programes i accions que des de les oficines de joventut dels consells comarcals de la vegueria s'estan duent a terme per a la dinamització de l'emprenedoria entre els joves del Pirineu. Va destacar que la societat havia d'aportar solucions i l'administració facilitar allò on la gent no arriba. La tècnica de Joventut va parlar dels programes *Matchfunding* de micromecenatge, de *networking*, jornades de formació o els premis jove als millors projectes empresarials. També pel que fa a l'ocupació juvenil va subratllar les "Piriofertes" laborals per al Pirineu, els *workshops*, el pla "Quefers" de recuperació d'oficis i per afavorir el relleu generacional.

Durant el debat van sorgir aspectes com els ajuts i els mecanismes per ajudar a crear empreses de joves, com el cas del Dani Gavaldà que ho van tramitar des de Barcelona. O com la Berta Daina defensava el paper de l'administració "com un aliat", però que cal que facin una major difusió dels programes i ajuts i de manera entenedora

i fàcil. L'Adrià Cunyat defensava la necessitat d'incentivar la motivació dels joves per quedar-se i desenvolupar els seus projectes al Pirineu, acompanyant-ho amb formació i titulacions superiors. Finalment, l'Ingrid Colilles va lloar la tasca de les oficines i els tècnics, tot i reconèixer que cal apropar-se més als joves.

Adrià Cunyat, organitzador de Pallars en moviment

La utilització de la tecnologia per solucionar problemes locals i ajudar en la lluita contra el despoblament.

D'esquerra a dreta: Dani Gavaldà, Berta Daina, Adrià Cunyat, Ingrid Colilles i Arnau Cases

FORJANT NOUS CAMINS. FORMACIÓ I NOVES PROFESSIONS

PARTICIPANTS:

Arnau Martínez, coordinador de cicles formatius de La Salle a la Seu d'Urgell.

Lena de Pons, farmacèutica especialitzada en dermofarmàcia, titular de la farmàcia de Martinet i divulgadora a xarxes (Cerdanya).

Roger González, docent al Centre de Formació Professional d'Aixovall (Principat d'Andorra).

Modera: Josep Puigbó, periodista i assessor de comunicació.

D'esquerra a dreta: Josep Puigbó, Roger González, Lena de Pons i Arnau Martínez

El Roger González va explicar el projecte “Tàndem” en el qual “empresa i centre pedalem junts”, segons va dir, per facilitar i acompanyar projectes d'emprenedoria i innovació. Ja sumen 9 edicions en què alumnes, professors en funció d'orientador i empreses tiren endavant aquests projectes. En aquesta trajectòria ja tenen 11 equips amb uns 70 alumnes que han de superar tres reptes que proposa l'empresa. Aquesta mena de competició, segons González, permet que els estudiants coneguin l'empresa, generin empatia i coneixement amb clients, participin en pluges d'idees i elaborin projectes.

Lena de Pons va descriure la seva trajectòria explicant que a més de farmacèutica, s'ha especialitzat en dermofarmàcia i en les xarxes socials. No és del Pirineu, tot i haver-hi estiuat sovint, però aprofità una oportunitat per quedar-se a la farmàcia de Martinet, des d'on ha creat amb èxit el seu negoci en línia i s'ha convertit en influencer.

Va argumentar que havia apostat per un nou abordatge de la seva professió amb formació, difusió a les xarxes socials i ser un referent en opinió i recomanacions de la seva especialitat. Ara, des d'un poble petit de 500 habitants, ven els seus productes arreu de l'estat espanyol i d'Europa gràcies a les seves rutines de *skincare*.

Lena de Pons va fer especial atenció en remarcar que havia creat un negoci rendible, que la il·lusiona i que a base de treball, professionalitat i constància s'havia guanyat la confiança dels clients i seguidors.

L'Arnau Martínez va defensar l'opció de formar per estudiar i treballar al Pirineu, tot i les moltes barreres que existeixen més enllà de les geogràfiques. Va denunciar que “al Pirineu no tenim tota l'oferta formativa que es necessita en la formació professional”, posant com a exemple el cicle de fusteria, que només es pot cursar a Lleida.

“Al Pirineu no tenim tota l’oferta formativa que es necessita i qui busca talent jove i format no el troba.”

Arnau Martínez, coordinador de cicles formatius.

“Qui busca talent jove i format no el troba” va afegir Martínez. A la vegada va exemplificar la situació anòmala del Pirineu perquè cicles que es fan a la Seu d’Urgell o a Sort no són compatibles per la manca de transport per connectar-se. I també la manca d’habitatge per allotjar els estudiants. Per tot plegat, va reclamar apostar pels joves i donar-los recursos perquè puguin viure al Pirineu.

Durant el debat, el Roger González va manifestar que el país canvia molt ràpidament i que calia ser més àgil per adequar-se al mercat. També va parlar de l’escola d’oficis d’Andorra i de les feines vinculades a la gent gran com un dels nínxols de mercat amb més necessitats de mà d’obra. La Lena de Pons va fer una crida a valorar l’FP davant les dificultats que tenen avui els joves que estudien a la universitat per trobar feina. També

va reivindicar la cultura de l’esforç i donar suport a les iniciatives dels joves, així com el fet de tenir en compte les oportunitats que pot generar la intel·ligència artificial en la creació de nous oficis i serveis. Finalment, Arnau Martínez també va reclamar una major i variada oferta d’FP al Pirineu amb el finançament corresponent i el foment de l’emprenedoria.

Des del públic es va reflexionar sobre l’ambició dels joves, la majoria dels quals volen ser influencers o treballar a la funció pública, mentre que hi ha molts sectors amb manca de professionals qualificats i que cal apropar als joves. També es va apuntar que l’FP queda massa limitada al turisme o als esports i activitats de muntanya, fet que obliga als que volen cursar altres cicles o especialitats a marxar del Pirineu.

D’esquerra a dreta: Josep Puigbó, Roger González, Lena de Pons i Arnau Martínez

Lena de Pons, farmacèutica especialitzada en dermofarmàcia, titular de la farmàcia de Martinet i divulgadora a xarxes

És necessari que les administracions públiques, el sector privat i la ciutadania treballin conjuntament per crear una oferta formativa adaptada a les necessitats del territori.

BLOC 2: TRANSFORMANT REALITATS

LES APOSTES PRIORITÀRIES.

POLÍTIQUES DE JOVENTUT I HABITATGE

PARTICIPANTS:

Silvia Rodríguez, secretària tècnica de la Taula d'Habitatge a l'Alt Pirineu i Aran.

Anna Sentinella, alcaldessa de Baix Pallars (Pallars Sobirà).

Marc Baró, alcalde de la Pobla de Segur (Pallars Jussà).

Jordi Mas, director general d'Habitatge de la Generalitat de Catalunya.

Modera: Eva Tarragona, fundadora i directora de mOntanyanes.

Jordi Mas, director general d'Habitatge de la Generalitat de Catalunya

La taula comença amb una exposició de la Sílvia Rodríguez en la que fa una radiografia de la situació actual de l'habitatge al Pirineu. D'aquest informe destaca que el 57% no és habitatge principal, sinó que són immobles buits, segones residències o pisos turístics. Al 43% restant hi viu algú tot l'any. Pel que fa als preus de compra, els habitatges del Pirineu són els segons més cars de Catalunya, per darrere de l'àrea metropolitana, a causa de la Cerdanya i la Val d'Aran, que tenen un ampli parc immobiliari turístic i de preus elevats. Sobre els lloguers, el cost de mitjana surt a 538,25 euros.

El Pirineu té 75.859 habitants, segons dades de 2023, amb 4.719 habitatges d'ús turístic que sumen 23.957 places. I va afegir que en vuit anys s'han multiplicat per quatre el nombre d'habitatges turístics, de manera que podrien acollir el 80% dels aranesos i el 63% dels veïns de l'Alta Ribagorça. Els joves del Pirineu destinen més del 30% de les seves despeses a l'habitatge,

de manera que el 80% dels joves de la Cerdanya i un 65% dels del Pallars Jussà destinen aquest percentatge a la seva llar. La taxa d'emancipació juvenil és del 51,4%, la més alta de Catalunya on més de la meitat dels majors de trenta-cinc anys estan emancipats.

Marc Baró va explicar que La Pobla de Segur i Olot són els municipis amb més pisos buits de titularitat de la Sareb. En concret, a la Pobla hi ha una promoció de 42 habitatges, dels que 12 estan ocupats i que després de molt treball i esforç van aconseguir que l'INCASÒL comprés aquests immobles. L'Ajuntament va redactar unes bases adjudicar a joves, però només dues peticions complien els requisits. La iniciativa, però ja ha aconseguit adjudicar 17 pisos després de tres anys i amb lloguers assequibles d'entre 220 i 315 euros. Una altra iniciativa municipal és un recàrrec a l'IBI per qui tingui pisos buits i forçar que es posin al mercat i, finalment, Marc Baró va explicar el projecte per recuperar el parc de 18 bungalows de l'antic consorci que tenien amb Renfe.

“Tenim el repte majúscul de construir 50.000 habitatges i amb un ferm compromís perquè sigui assequible, de qualitat i a tot Catalunya.”

Jordi Mas, director general d'Habitatge de la Generalitat.

D'esquerra a dreta: Eva Tarragona, Silvia Rodríguez, Marc Baró, Anna Sentinella i Jordi Mas

Ara es volen refer aquests petits habitatges mitjançant un cicle formatiu dual de construcció, de manera que es combini l'aprenentatge teòric i pràctic i es puguin rehabilitar aquests bungalows o bé construir-ne de nous. El seu ús podria destinar-se, segons l'alcalde, a allotjar estudiants del cicle formatiu de Muntanya que no són de La Pobla i que ara no tenen on allotjar-se. També es plantegen rehabilitar un edifici del centre històric per acollir estudiants.

L'Anna Sentinella va definir la singularitat del seu municipi, donat que és molt gran amb 130 km², però amb només 330 habitants i amb un conjunt de nuclis, fins a 28, amb molt pocs habitants. A més, han de mantenir 50 km de carreteres locals i 20 de camins.

Una altra dificultat del municipi de Baix Pallars és que els pobles de Gerri de la Sal i Peramea tenen la declaració de bé cultural d'interès nacional (BCIN) i això dificulta qualsevol intervenció. L'Ajuntament va engegar una enquesta a la població per identificar problemes i fer un cens d'habitatges.

A partir d'aquest estudi, segons Sentinella, s'estan duent a terme diverses accions com la rehabilitació de dos habitatges i un local social en un edifici de Peramea, arreglar un pis a Montcortès per acollir nous veïns o la compra d'un edifici per adequar-hi habitatges i un possible negoci als baixos. També s'ha ajudat a

una cooperativa d'habitatge de 5 famílies joves i es continua treballant amb grups de joves per facilitar l'arrelament i frenar el despoblament.

Jordi Mas va presentar les tres línies bàsiques del Govern de la Generalitat per afavorir la creació d'habitatge amb l'objectiu d'arribar a construir-ne 50.000 al 2030, cosa que suposa "un repte majúscul, però amb un ferm compromís per generar l'habitatge assequible, de qualitat i a tot Catalunya". Igualment, Mas va anunciar la voluntat d'ajudar a la rehabilitació de 150.000 pisos en deu anys. L'objectiu per dur a terme aquest projecte passa per la concertació amb els ajuntaments i també amb el sector privat i el tercer sector. També implica establir un calendari per poder planificar i gestionar. Finalment, passa pels calés i, segons Mas, la voluntat del Govern és disposar d'una forta injecció pressupostària per a la rehabilitació i la construcció.

Durant el debat i les preguntes del públic van sorgir altres qüestions, com el despoblament, la manca de suport als ajuntaments per crear habitatge, afavorir les cooperatives i la rehabilitació o el problema creixent de la degradació dels centres històrics dels pobles. També es va reclamar simplicitat i reducció de la burocràcia per facilitar la gestió pública i privada i que es tinguí en compte el criteri de zona rural per l'emergència poblacional que es registra al Pirineu i en àmbits rurals.

El problema de la manca d'habitatge al Pirineu és molt complex i requereix solucions multidisciplinàries.

LES NOVES FRONTERES. DIGITALITZACIÓ, TECNOLOGIA I IA

PARTICIPANTS:

Maria Solsona i Laia Tarifa, autores del pòdcast El Safreig (Andorra).

Josep M. Añón, consultor i soci de Roc Roi (Pallars Sobirà).

David Santana, fundador de Diip AI (Val d'Aran).

Xavier Sala Martín, catedràtic d'Economia de la Universitat de Columbia (Nova York).

Modera: Josep Puigbó, periodista i assessor de comunicació.

Xavier Sala Martín, catedràtic d'Economia de la Universitat de Columbia

El David Santana va definir breument la intel·ligència artificial (IA) com un sistema perquè les màquines aprenguin com els humans, que es tracta d'una tecnologia que ara s'ha posat de moda gràcies al ChatGPT, però que fa més de vint anys que s'utilitza en diverses aplicacions informàtiques i tecnològiques. Tot i que cada vegada més es fa recerca per millorar-ne les prestacions. L'objectiu, segons Santana, és optimitzar els recursos i els processos repetitius que es fan en un negoci o activitat. Va alertar d'una possible bombolla sobre l'ús de la IA i el risc que comporta, però va defensar-ne l'ús i va posar com a exemple la seva empresa en la qual desenvolupen els seus propis models d'IA i que aquesta especialització és la fórmula per aïllar-te del que fa tothom, disposar de models més fiables i amb menys errors. La seva societat DIIP AI s'ha enfocat a crear solucions per a la construcció i han aconseguit guanyar-se la confiança de clients. Tot i així va avisar sobre l'intrusisme i de

programes d'IA que generen errors i de retruc la desconfiança dels clients. De cara al futur voldrien fer projectes per la Val d'Aran, on tenen la seva seu, i també desenvolupar sistemes per al sector sanitari.

Josep Maria Añón va dir que la digitalització i la IA els ha permès a Roc Roi créixer en l'obertura de fronteres i l'atenció al client i la personalització dels serveis. Va explicar com aquest procés tecnològic va afavorir la seva expansió cap a Andorra, Vilanova i la Geltrú, l'Aran i la Ribagorça i ara, amb un nou portal que permet contactar i que contractin els seus serveis des de qualsevol lloc i de manera personalitzada. Va elogiar el paper dels joves "perquè estan molt més formats, tenen empena i cal ajudar-los. No podem criticar la joventut ni hem de caure en el pessimisme sobre el futur perquè tenen ganes de fer coses".

Igualment, Añón va dir que calia usar les noves tecnologies, posar-les a l'abast, saber usar-les i amb gent que en sàpiga, perquè entén que no s'ha de confondre l'eina amb la finalitat i que la gratuïtat de diverses eines per part de grans corporacions tecnològiques és només amb l'objectiu d'obtenir dades personals.

La Laia Tarifa i la Maria Solsona van explicar que van crear el pòdcast per fer arribar iniciatives culturals als joves andorrans i la manera barata i ràpida de fer-ho era amb un telèfon mòbil i un micròfon i així pots arribar a la gent. Ara tenim vídeos amb prop de 50.000 reproduccions, que està molt bé si es té en compte que a Andorra hi ha 85.000 habitants, segons van afirmar, afegint que té encara més mèrit pel fet de parlar de cultura. Per a elles, la digitalització és usar un seguit d'eines per difondre el seu missatge i que les estadístiques que generen i que utilitzen amb IA les grans corporacions no els preocupa, sinó que ho veuen com una ajuda per a la seva feina. Creuen que la tecnologia facilita la vida, però que entenen que calen lleis i ètica per usar-les, malgrat que com deien no els preocupen els usos que en fan els algorismes de les dades personals. “El més important és tenir sentit crític per saber triar, saber si és veritat allò que et diuen i conèixer com usar aquesta eina”, va dir la Maria Solsona, mentre que la Laia Tarifa va subratllar que “no em fa por la tecnologia, no m'afecta la publicitat que em genera l'algorisme”, ja que per ella el més important és l'eina que els ajuda a fer difusió del que hi ha i del que es fa a Andorra. Com a anècdota van explicar que el seu pòdcast es diu “Safreig”, sense la segona “a” com a símbol que la cultura andorrana havia perdut coses rellevants amb el temps.

El debat i les aportacions dels ponents d'aquesta taula va comptar amb la intervenció en línia del catedràtic d'Economia, Xavier Sala Martín, que es va mostrar molt crític amb la IA perquè “no sabem cap a on ens porta. Estem davant d'una

eina que evoluciona i està creixent”. Però per l'economista “en diem intel·ligència artificial, però de forma equivocada perquè en realitat estem parlant de models estadístics de fer prediccions”. Per Sala i Martín, la IA prediu el que t'agrada en funció del que veus i de les teves accions a la xarxa i també prediu paraules i textos per oferir prediccions. Per tant, “no són intel·ligents, sinó models de predicció”, va reiterar, posant èmfasi en el fet que el perill és creure's i confiar en aquesta tecnologia i se li farà cas, però ja hi ha hagut molts casos en què seguint els consells de la IA s'ha arribat a suïcidis, errors judicials o vehicles autònoms que acaben tenint accidents... “Els humans vivim enganyats perquè pensem que les màquines fan coses màgiques que en realitat no poden fer”. Per això descartava l'ús d'eines com el ChatGPT per coses importants, ja que “no és una màquina que diu la veritat, però pot ser útil si vols coses creatives. Ara, si busques temes legals, mèdics o empresarials, cal anar molt amb compte. Si la veritat importa, no s'ha d'utilitzar la IA”. L'expert va manifestar que hi ha una bombolla sobre la IA, però que clarament rebentarà per si sola. Finalment, va dir que cal ajudar els joves perquè actualment la majoria busquen en el seu futur a la funció pública o grans empreses, mentre que als Estats Units el que volen els joves és ser emprenedor.

Josep M. Añón, consultor i soci de Roc Roi

Cal proporcionar les oportunitats necessàries als joves perquè es puguin desenvolupar en el món de la tecnologia.

“La intel·ligència artificial no és una màquina que diu la veritat, però pot ser útil si vols fer coses creatives. Ara, si busques temes legals, mèdics o empresarials, entre altres, cal anar molt amb compte. Si la veritat importa, no s’ha d’usar la IA.”

Xavier Sala Martín, catedràtic d’Economia de la Universitat de Colúmbia (Nova York).

Participació del públic

David Santana, fundador de Diip AI

D'esquerra a dreta: Josep Puigbó, Maria Solsona i Laia Tarifa

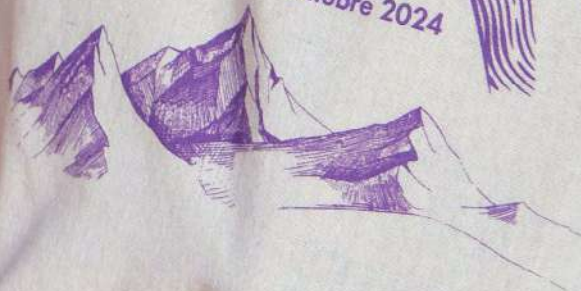

Jornades
per a l'ocasió

loventut al Pirineu:

Esterri d'Aneu, 4 - 5 octubre 2024

DISSABTE 5 D'OCTUBRE

BENVINGUDA INSTITUCIONAL

PARTICIPANTS:

Il·lma. Sra. Laura Tristán, alcaldessa de l'Alt Àneu i consellera de Joventut del Consell Comarcal del Pallars Sobirà.
Il·lm. Sr. Joan Tarn, president de la Diputació de Lleida.

Obertura de l'acte amb l'actuació musical del violoncellista Roger Fillet, de la Jove Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra (JONCA)

Laura Tristán va lloar les Jornades per crear un espai per reflexionar conjuntament sobre el potencial del Pirineu i possibilitar oportunitats per al futur personal i professionals dels joves. Va destacar la importància de la feina que fan els serveis de Joventut del Consell comarcal del Sobirà en àmbits com l'emprenedoria o el projecte Globalleida d'assessorament i acompanyament empresarial. Va cloure la intervenció afirmant que esperava que les Jornades fossin d'utilitat i una inspiració per fer del Pirineu una terra d'oportunitats.

El president de la Diputació, Joan Tarn, va destacar que “la joventut del Pirineu té clar que ha d'apostar pel seu entorn, i fins i tot és militant del Pirineu”. Va posar èmfasi en el fet que “els joves sou qui heu de construir i gaudir del futur del nostre Pirineu, però en realitat la joventut sou el present”. Tarn va dir que les administracions tenen el repte de com poden fer que arrelin projectes de vida a les comarques pirinenques i

que la voluntat és afrontar problemes que no són només per la joventut, sinó que formen part del sistema que necessitem canviar, com els preus i la falta d'habitatge i el lent desplegament de les infraestructures de comunicació digital, així com el fet que les generacions més joves sumen a les necessitats de sempre les noves necessitats que no existien abans però ara són igualment bàsiques.

El president de la Diputació de Lleida va posar en valor la implicació del jovent i, per tant, “les administracions públiques tenim guanyat un primer aliat: la vostra voluntat orgullosa de pertànyer a aquest entorn”. Finalment, va qualificar les Jornades com una “trobad de país, professional i d'empreses per l'impuls dels territoris de muntanya”.

Joan Tarn, president de la Diputació de Lleida

“Les Jornades per a l'excel·lència són trobad de país, professional i d'empreses per l'impuls dels territoris de muntanya.”

Joan Tarn, president de la Diputació de Lleida.

BLOC 3: CONNECTANT COMUNITATS

PARTICIPACIÓ ACTIVA.

TEIXIT ASSOCIATIU

PARTICIPANTS:

Marta Peiró, tècnica de Joventut del Consell Comarcal de les Garrigues (les Garrigues).

Rim Khamlichi, membre de Consell de Participació Adolescent de Mollerussa i representant de Catalunya al Consell Estatal de Participació de la Infància i Adolescència (Pla d'Urgell).

Miquel Gordó, president de l'Associació Cultural dels Raiers de la Noguera Pallaresa (Pallars Jussà).

Moderen: Víctor Saló, tècnic de Coordinació Territorial de Joventut a Lleida, Alt Pirineu i Aran de l'Agència Catalana de la Joventut; i Pau Farré, tècnic de Joventut del Consell Comarcal del Pallars Sobirà.

Marta Peiró, tècnica de Joventut del Consell Comarcal de les Garrigues

Miquel Gordó va explicar que presideix un moviment associatiu lligat a la cultura tradicional i popular i que ha protagonitzat un relleu generacional que ha permès que ara la junta directiva estigui formada per joves de 20 a 35 anys, preparats i amb ganes. “Hem trobat l'equilibri ideal. Som únics i això ens fa sentir especials.” Va detallar que el debat intern sempre és molt obert perquè es fomenta la participació i també s'havia treballat per evitar que fos l'administració i, per tant, la política, qui liderés i condicionés l'entitat. Ara s'ha deixat en mans dels joves, se'ls deixa fer perquè siguin ells mateixos. Aquesta realitat contrasta amb altres entitats europees també de raiers que segueixen en mans de gent gran, fet que ha comportat un estancament, la pèrdua de socis, deixar de baixar els rius amb raïos o bé s'han convertit en empreses turístiques.

Rim Khamlichi va començar afirmant que es va enamorar de la participació i que gaudeix a Mollerussa del projecte que permet que tots els

instituts tinguin un espai on els joves tenen la seva veu i que un cop a l'any es reuneixen per presentar a l'alcalde les seves peticions, reclamacions o denúncies de les coses que creuen que s'han de millorar. I de Mollerussa s'ha anat implicant en organismes superiors en l'àmbit de Catalunya i de l'Estat, així com en entitats internacionals com Unicef. “Són espais on les nostres propostes arriben i això motiva els joves a participar perquè veuen que podem canviar les coses. Cal comptar amb els joves a l'hora de prendre decisions i no fer com al segle XVIII en la Il·lustració que deien que feien coses per al poble, però sense el poble.” I va afegir que “no s'obtindrà cap resultat positiu si un projecte per a joves no té la implicació dels joves”. El mateix passa amb projectes o centres autogestionats, segons la Kim, com un espai per a joves de Mollerussa, que gestionat pel propi col·lectiu ha aconseguit passar de 4 a 20 membres en poc temps.

Miquel Gordó, president de l'Associació Cultural dels Raiers de la Noguera Pallaresa

D'esquerra a dreta: Pau Farré, Marta Peiró, Rim Khamlichí, Miquel Gordó i Víctor Saló

La Marta Peiró va defensar projectes participatius de joves sense ser dirigits, sinó que són els joves els que diuen què volen fer. I va posar com a exemple una acció que han dut a terme a les Garrigues en la qual ha funcionat perfectament la implicació i cooperació entre l'ajuntament, els tècnics de Joventut i el col·lectiu de joves, que han dut a terme un projecte per lluitar contra el despoblament. Peiró va afirmar que els grups de joves han deixat de ser només una opció d'oci i festes i que també han organitzat trobades de joves que han marxat dels pobles i han retornat o amb altres que han creat els seus propis negocis, provocant el debat, la motivació i un xoc de realitat. Va afegir que la clau per marxar i no tornar del món rural és actualment la manca d'habitatge. Per això van organitzar una campanya contra el despoblament a les Garrigues afavorint la cessió d'habitatges buits, creant borses d'habitatges i fent un spot publicitari animant als propietaris d'habitatges buits a cedir-los i llogar-los a joves que busquen una llar. I en aquestes iniciatives, "deixem fer i l'administració no posa la cullerada més enllà del necessari". I en aquest sentit, va

defensar la necessitat d'ajudar i formar els joves per saber parlar en públic, gestionar burocràcia, sol·licitar subvencions o fer pressupostos.

"Als espais de participació per a joves les nostres propostes arriben i això motiva els joves a voler-hi ser perquè veuen que podem canviar les coses. Cal comptar amb els joves a l'hora de prendre decisions perquè no s'obtindrà cap resultat positiu si un projecte per a joves no té la implicació dels joves."

Rim Khamlichí, membre de Consell de Participació Adolescent de Mollerussa i representant de Catalunya al Consell Estatal de Participació de la Infància i Adolescència.

És important crear espais on els joves se sentin benvinguts i valorats.

CULTIVANT VINCLES. OCI, LLEURE I ESPORT

PARTICIPANTS:

Mònica Dòria, piragüista diploma olímpic als Jocs Olímpics de París 2024 (Principat d'Andorra).

Miquel Travé, piragüista diploma olímpic als Jocs Olímpics de París 2024 (la Seu d'Urgell).

Adrià Arquero, socis d'Animació en Acció, cooperativa de treball associat d'animació sociocultural (Alta Ribagorça).

Modera: Anna Gallart, pedagoga i tècnica d'educació del Consell Comarcal de l'Alt Urgell.

D'esquerra a dreta: Anna Gallart, Adrià Arquero, Mònica Dòria i Miquel Travé

La Mònica Dòria va explicar la seva trajectòria com a esportista d'elit, però des del punt de vista que “una s'adona que és de poble quan va a la ciutat. La manera de parlar, de relacionar-se i d'actuar és diferent i per a mi és un orgull reivindicar el meu origen de poble”. Segons Dòria, l'aptitud del món rural implica una major independència o autonomia amb relació a la gent de ciutat, que no la tenen, estan més lligats. Va afegir que amb aquesta situació s'ha trobat sobretot amb la dificultat de poder estudiar i entrenar al mateix lloc, juntament amb el fet del difícil que és poder viure del seu esport, el piragüisme. Encara més, va afirmar que al món rural o al Pirineu no tens tots els serveis o instal·lacions que necessites per una aposta

vital, però, en canvi, es crea un vincle molt més fort amb la família, els amics i precisament per aquest entorn més petit i proper. “Tens més sensació de comunitat”, va dir. Per tot plegat, va reivindicar una major oferta de serveis i d'oci i també d'oportunitats per als joves del món rural i generar més vida i arrelament.

El Miquel Travé va coincidir amb molts dels arguments de la Mònica Dòria dient que la gent del Pirineu té més autonomia en tot el que fa, que es veu obligat a desplaçar-se i més fàcilment a crear xarxes i vincles, mentre que al món urbà no passa tant. “La gestió del temps és diferent i al món rural s'aprofita més”, va dir l'esportista.

“Al món rural o al Pirineu, no tens tots els serveis o instal·lacions que necessites per una aposta vital, però, en canvi, es crea un vincle molt més fort amb la família, els amics i precisament, per aquest entorn més petit i proper.”

Mònica Dòria, piragüista olímpica.

Va fer un ràpid recorregut per la seva trajectòria al piragüisme, des que va començar la pràctica com a activitat extraescolar fins a ser professional i en centres de tecnificació. Els sacrificis que s’han de fer, segons va explicar, són grans i tot i que estar a la Seu d’Urgell és un privilegi pel piragüisme, però per estudiar la carrera desitjada ha de fer viatges i estades a Barcelona, deixant família i amics al marge, que amb les competicions deixa de veure durant mesos. També va destacar les dificultats de combinar estudis, esport i oci, tot i considerar que l’accés al lleure i a l’esport hauria de ser un dret.

Finalment, l’Adrià Arquero va subratllar que l’oci i el lleure és una necessitat per a tots els

collectius, tot i que estigui en general més enfocat a joves i infants, però que també la gent gran ha de tenir accés i oferta al lleure. Va dir que la seva organització “Animació en acció” es dedica a crear espais de trobada, llocs on mirar-nos, xerrar, ... I que és diferent i més necessari de crear-los al món rural on, a la vegada, és més fàcil crear vincles perquè hi ha menys gent. Va defensar la necessitat de col·laborar amb empreses i institucions per generar aquests espais, entorns segurs i intergeneracionals. També es va manifestar a favor d’una major i diversa oferta formativa ja des de l’educació primària, ja que entén que seria una bona eina per afavorir l’arrelament. Finalment, va lamentar que la manca d’habitatge dificulta aquest arrelament.

Mònica Dòria, piragüista diploma olímpic als Jocs Olímpics de París 2024

Anna Gallart, pedagoga i tècnica d'educació del Consell Comarcal de l'Alt Urgell

Són bàsics els vincles, la formació, l'habitatge i l'oci per al desenvolupament dels joves, especialment en el món rural.

EL PAPER DELS CENTRES EDUCATIUS

PARTICIPANTS:

Escola La Closa d'Esterri d'Àneu - Pràctiques restauratives.

INS Hug Roger III de Sort - Presentació treballs de recerca amb temàtica pallaresa.

Sr. Antoni Moreno, professor de robòtica educativa.

Presenta: Sra. Pilar Farré, de l'Associació Jornades per a l'excel·lència a l'alta muntanya.

La Pilar Farré presenta aquesta taula que, com cada any, s'organitza amb molta antelació i fomentant la participació dels centres educatius del Pirineu. En primer lloc, la Pilar Farré explica el projecte de les "Pràctiques restauratives" que s'ha iniciat a l'escola La Closa d'Esterri d'Àneu amb la implicació de professorat i personal no docent. Es tracta d'una eina complementària a la mediació i que promou les relacions respectuoses i basades en el diàleg, a la vegada que fomenta el sentiment de pertinença dels joves al centre i el seu entorn més proper. També ajuda a millorar les relacions personals, en la resolució de conflictes o evitar-los i treballa el raonament i la cooperació.

Tot seguit, una alumna i la cap d'estudis de l'Institut Hug Roger III de Sort presenten tres dels treballs de recerca sobre el Pallars que han desenvolupat els estudiants. L'Abril Mora va explicar el seu Treball de Recerca (TDR) titulat "La tupina" que vol ser, segons l'autora, "un confitat de receptes pallareses". És a dir, que l'estudiant, apassionada de la gastronomia, s'ha entrevistat i ha investigat sobre la cuina pallaresa amb l'objectiu de recopilar receptes tradicionals i poder-les recollir en un llibre. Per Abril Mora, la cuina és un llenguatge i una forma d'expressar-se i forma part de la memòria popular.

Alba Alegret, cap d'estudis de l'institut Hug Roger III, va explicar altres dos TDR. Un d'ells, de l'alumna Clàudia Aduà, que va fer una investigació sobre la percepció que es té de la immigració al Pallars, arribant a la conclusió que un percentatge de nouvinguts generen un impacte negatiu en el sentiment de la població

local, fins i tot una actitud d'odi o rebuig. També va aportar que els motius de la migració no són només econòmics i que predominen les persones d'origen colombià, marroquí i romanès respecte a altres nacionalitats.

Pilar Farré, de l'Associació Jornades per a l'excel·lència a l'alta muntanya

El darrer treball és de l'alumna Ona Vilanova i tracta sobre la població d'isards, daines, cabirols i cérvols amb la hipòtesi inicial que la població de daines i cabirols té impacte negatiu en la d'isards. La premissa, però, és refutada pels experts i censos consultats, de manera que la conclusió és que són els cérvols els que competeixen amb els isards en la cerca de menjar i no les altres dues espècies.

Finalment, la Pilar Farré explica la col·laboració que ha dut a terme l'Associació de les Jornades per a l'excel·lència amb els centres de l'Alt Pirineu. Es tracta d'una conferència sobre robòtica educativa que es va fer a Tremp, en format presencial i

online, amb la participació del professor Antoni Moreno per fomentar aquesta disciplina als centres educatius. La xerrada estava adreçada al professorat dels centres de primària i secundària dels Serveis Territorials d'Educació de l'Alt Pirineu i l'Aran. Aquest formador creu que tenir competències en robòtica pot ajudar a arrelar joves i tècnics al Pirineu. A més, l'ensenyament i la pràctica d'aquesta tecnologia aporta múltiples beneficis educatius, com la millora d'habilitats per resoldre problemes, fomenta la creativitat i les habilitats manuals, treballa noves formes d'aprendre i desenvolupa la intel·ligència lògico-matemàtica i la lingüística, a més de reforçar l'autoestima i el treball cooperatiu.

D'esquerra a dreta: Alba Alegret, Abril Mora i Pilar Farré

La necessitat d'implantar tallers o assignatures de robòtica educativa, com una eina amb múltiples beneficis per als estudiants.

ELS JOVES, A L'HORITZÓ 2050

EL PLANETA AL QUAL ASPIREM. COM GESTIONAR ELS RECURSOS FINITS

PARTICIPANTS:

Albert Moles, director general de Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA).

Lisa Cruz, presidenta del Fòrum de la Joventut d'Andorra.

Marc Cases, graduat en Física Teòrica per la Universitat de Barcelona (UB).

Modera: Mariví Chacón, presentadora i comunicadora de LleidaTV.

L'Albert Moles va fer una primera introducció a la taula rodona fent un repàs de l'evolució energètica dels darrers cinquanta anys des que als anys setanta es va produir la primera gran crisi del petroli, amb efectes socials, econòmics i geopolítics. Moles va recordar alguns auguris pels quals s'afirmava que el ritme actual de consum de recursos fòssils portarien a la fi d'aquests en un període de 50 o 100 anys si no es reduïa de forma important la demanda. Però passen els anys i el consum no ha baixat sinó que s'ha incrementat molt, afegint que s'han superat els límits de les emissions de gasos de CO₂ i altres que provoquen l'efecte hivernacle i l'escalfament del planeta. A més, Moles va afegir que s'estan gastant altres recursos com alguns minerals necessaris per fabricar bateries i que les energies alternatives no permeten replicar el petroli. Per tot plegat, el responsable de FEDA va manifestar que s'estan consumint molts recursos a còpia d'acumular energies fòssils, com petroli i carbó, a més de fusta, gas natural i les renovables. I que tot apunta que no n'hi ha prou amb estalviar ni que les renovables siguin prou alternativa o si al final potser s'hauria de modificar el model econòmic.

Ja durant el debat l'Albert Moles va apuntar que hi ha camí per recórrer en les energies renovables i que el repte passa per l'ús, en com consumim i en quines hores, perquè hi ha franges horàries

en les quals falta electricitat i en altres en sobra. També va dir que no es pot culpabilitzar el ciutadà tot i ser part de la solució, però que cal oferir alternatives, com per exemple millorant la mobilitat col·lectiva, per tal de canviar alguns hàbits i poder reduir consums i contaminació. A més a més va lamentar que "hi ha gent que no creu en el canvi climàtic i això és greu perquè només amb l'augment ja registrat al planeta d'un grau o d'un grau i mig, els efectes són importants i perjudicials. El canvi climàtic porta a unes conseqüències evidents i greus que impactaran a les nostres vides. Ens hem de preparar".

D'esquerra a dreta: Mariví Chacón, Albert Moles, Lisa Cruz i Marc Cases

“Hi ha gent que no creu en el canvi climàtic i això és greu perquè només amb l'augment ja registrat al planeta d'un grau o d'un grau i mig, els efectes són importants i perjudicials. El canvi climàtic porta a unes conseqüències evidents i greus que impactaran a les nostres vides. Ens hem de preparar.”

Albert Moles, director general de Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA).

La Lisa Cruz va explicar que en sis mesos de 2024 ja s'havien gastat tots els recursos que el planeta havia generat en un any i que aquesta situació està creant una tensió molt forta i que no es fa res per regenerar o prevenir. Va manifestar que el medi ambient preocupa molt als joves i és la primera causa de preocupació en enquestes que han fet al carrer a joves des del Fòrum de la Joventut d'Andorra. “Som molt conscients que el futur és en aquest planeta i cal preservar-lo perquè té els recursos finits.” Va dir que calia activar solucions de manera urgent i va apostar per projectes comunitaris a petita escala a favor de la sostenibilitat i que al Pirineu aquesta iniciativa seria factible i positiva.

El Marc Cases va dir que els joves estan molt conscienciats en reduir, reciclar i reutilitzar en el dia a dia, però que cal preocupar-se especialment pel paper de les administracions i les grans empreses, ja que entre un centenar de grans corporacions generen el 70% de les emissions

d'efecte hivernacle. Per tant, va manifestar que les petites accions individuals estaven molt bé, però que la solució és pressionar a qui pertoca i donar suport a qui té un full de ruta més clar en el camp de la sostenibilitat. També va apuntar a la necessitat de reforçar el camí de la sensibilització de cara a les noves generacions.

Albert Moles, director general de Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA)

D'esquerra a dreta: Mariví Chacón, Albert Moles, Lisa Cruz i Marc Cases

Cal fer una crida a la consciència individual i a la pressió als governs i a les empreses per tal de lluitar contra el canvi climàtic.

entut
rineu:
ecte vital
essional
4 - 5 octubre 2024
ortu d'Estem d'Àneu
encia cat

S
lle

BLOC 4: JOVES I VALORS: LES ACTITUDS QUE COMPTEN

LA TRANSMISSIÓ DELS VALORS I LA COMUNICACIÓ DE MASSES

PARTICIPANT:

Ferran Sáez, professor de filosofia a la Universitat Ramon Llull (URL) i escriptor.

Ferran Sáez va fer una primera exposició sobre valors i comunicació en la qual va indicar que quan era jove el que feia era aplegar informació. En canvi, avui el que es fa és apartar informació per eliminar la supèrflua, l'absurda, ... D'entrada, va definir els valors com una sèrie d'idees i actituds que considerem bones en qualsevol circumstància i context. I va enumerar les característiques dels valors, com són que es transmeten, estan jerarquitats, no són ideològics i tenen pretensió d'universalitat.

Pel que fa a la comunicació, va posar en evidència que el diàleg en el nucli familiar ha desaparegut per les pantalles, mentre que mirar la televisió afavoria la interrelació. I va traslladar aquesta situació a l'àmbit polític afirmant que si no hi ha comunitat, no té cap sentit que hi hagi cap debat democràtic. També sobre la comunicació va dir que els joves ja no miren la televisió, però, en canvi, un dels programes més vistos ha estat la sèrie Tor. I ho argumenta pel fet que encavalca valors de diferents èpoques i això atrapa els espectadors,

és a dir, que aporta aspectes feudals, tecnològics i del mateix relat.

Pel que fa al futur dels valors i la comunicació, "ara es busca l'autenticitat més absoluta, sobretot dels personatges i també es busca, a la vegada, l'artifici que s'utilitza per mostrar aquests personatges. Es tracta de reflectir autenticitat amb fons sofisticats".

‘Ara a la televisió i a la comunicació es busca l'autenticitat més absoluta, sobretot dels personatges, però també es busca, a la vegada, l'artifici que s'usa per mostrar aquests personatges. Es tracta de reflectir autenticitat amb fons sofisticats.’

Ferran Sáez, professor i filòsof.

Ferran Sáez, professor de filosofia a la Universitat Ramon Llull (URL) i escriptor

EXEMPLES QUE INSPIREN

PARTICIPANTS:

Paula Sopena, col·laboradora en projectes de voluntariat.

David Aguilar, Hand Solo, graduat en Bioenginyeria per la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).

Blanca Cusiné, empresària i CEO d'Arcusin.

Modera: Josep Puigbó, periodista i assessor de comunicació.

La Blanca Cusiné va relatar la seva experiència personal de patir un greu problema d'ansietat per la feina i per una relació tòxica, però que se n'havia sortit i reinventat. “Vaig patir l'ansietat per un excés d'autoexigència. Semblo forta, però estic plena d'inseguretats i pors”, va dir. Cusiné va fer un breu repàs de la seva trajectòria i com va anar creixent en llocs de responsabilitat i treballant per grans corporacions multinacionals arreu del món i com ella mateixa volia cada vegada més i s'autoexigia més. Va voler parar i tornar a l'empresa familiar a un ritme més baix, però immediatament va tornar a entrar en bucle i a posar-se pressió. Així és com va accentuar la seva ansietat fins que el seu cap va dir prou: “Em vaig trencar i em vaig quedar al llit, sense poder-me aixecar, ni menjar i sense ganes de viure”. L'autoexigència professional es va sumar a la part personal en la qual setze anys d'una relació tòxica amb la seva parella va crear una dependència que la consumia. En tres anys va visitar 32 terapeutes, va viatjar al Nepal per fer un mes de retir budista

sola, però no va aconseguir reconduir la situació fins temps més tard. Ara torna a treballar i a fer créixer l'empresa familiar, però prenent-s'ho d'una altra manera, segons va explicar. Sobre els valors que destaca va dir la resiliència, l'amor i la generositat. Ara va anunciar que treballa amb una guia o manual conjuntament amb l'Associació de Salut Mental de Catalunya perquè els empresaris sàpiguin què fer davant casos de salut mental dels seus treballadors i evitar casos que poden acabar malament.

La Paula Sopena va explicar el seu voluntariat internacional que ha pogut fer a Madagascar gràcies al govern d'Andorra, però va voler destacar que “a casa es poden fer mil coses i no cal marxar fora per ajudar a la gent”. Ara continua amb projectes solidaris, però ho combina amb els estudis, per això havia apostat per un voluntariat per la llengua catalana. Els seus valors són els de la solidaritat, la cooperació, l'amor als altres i la diversitat.

D'esquerra a dreta: David Aguilar, Blanca Cusiné i Josep Puigbó

Paula Sopena, col·laboradora en projectes de voluntariat

David Aguilar, Hand Solo, va explicar que aquest sobrenom se'l va inventar arran de construir-se una pròtesi amb peces de Lego pel braç que no té des de naixement. És bioenginyer, però es dedica a fer conferències motivacionals. Va explicar la seva suposada discapacitat l'ha convertit en un repte per tirar endavant, superar el rebuig i complir somnis i objectius, així com fer tota mena d'activitats amb un sol braç que molta gent amb dos braços no faria. Va explicar que sobretot ell, però també la seva família han acceptat com és, tot i viure el rebuig d'amistats que l'han deixat perquè terceres persones se'n reien d'aquests amics. Pel que fa als seus valors de referència, va citar la resiliència, el respecte, l'acceptació, l'altruisme i l'amor. Actualment, prepara un documental sobre la seva vida, una pel·lícula i en jocs infantils que ajudin a lluitar contra el bullying.

“Ara treballem en una guia o manual conjuntament amb l'Associació de Salut Mental de Catalunya perquè els empresaris sàpiguen què fer davant casos de salut mental dels seus treballadors i evitar casos que poden acabar malament.”

Blanca Cusiné, empresària i CEO d'Arcusin.

D'esquerra a dreta: Josep Puigbó, Paula Sopena i Ferran Sáez

Els joves creuen en la resiliència, l'amor desinteressat i la solidaritat com valors clau per tirar endavant projectes professionals i vitals.

SESSIÓ DE CLOENDA

PARTICIPANTS:

Sr. Jesús Montoliu, president de l'Associació de les Jornades per a l'excel·lència a l'alta muntanya.

Il·ltre. Sr. Alain Cabanes, secretari d'Estat de Joventut i Esports del Govern d'Andorra.

Mgfc. Sra. Maria Vergés, síndica d'Aran.

Maria Vergés va tancar les Jornades per a l'excel·lència de 2024 anunciant que el Consell Generau d'Aran s'incorporava al comitè organitzador i que al novembre se celebrarà una sessió més d'aquest esdeveniment a l'Aran. Vergés va fer una crida a la cooperació transfronterera i en concret amb Andorra perquè “tenim reptes comuns que tenen a veure amb el fet que volem fer al Pirineu. Hem d'assumir el proverbi Africà que diu que si vas sol, aniràs ràpidament, però si vas acompanyat, aniràs més lluny”. Va incidir en el fet que “no és suficient escoltar els joves sinó que han de formar part de la presa de decisions i és essencial que tinguin consciència que tenen futur”. En aquest sentit, la síndica va afirmar que els joves d'avui són la generació més preparada i ben formada, però també és la que ho té més difícil. Igualment, es va referir a “la necessitat de ser capaços de veure més enllà del que una societat tan canviant espera de nosaltres”.

Va afegir que l'Aran és un territori singular, que no està aïllat i que “hem de tenir capacitat per ser espavilats per tirar endavant, crear oportunitats i retenir el fabulós talent que tenim dels joves del Pirineu.”

Alain Cabanes va destacar en el seu parlament la qualitat de les taules i de les lliçons que han donat a les administracions, per la creació de

vincles i aprenentatges i, finalment, per aprofitar l'energia positiva que transmeten els joves. Va insistir en el fet que la formació és clau, que els oficis i professions tenen un gran futur al Pirineu i que cal treballar més per garantir l'habitatge, “buscant solucions conjuntes”.

Per la seva part, **Jesús Montoliu** va subratllar la riquesa dels testimonis, que per primera vegada hi havia participants de totes les comarques del Pirineu, l'Aran i Andorra i ha elogiat el treball que fan les oficines comarcals de joventut. Va destacar també la garantia de futur del Pirineu gràcies al talent que havien demostrat els joves i, finalment, va agrair el suport institucional i la seva mirada local i cap al Pirineu i el món rural, ja que “possiblement serà part de la solució del futur”, així com a empreses, patrocinadors, col·laboradors i a l'equip organitzador de les Jornades.

“No és suficient escoltar els joves sinó que han de formar part de la presa de decisions i és essencial que tinguin consciència que tenen futur.”

Maria Vergés, síndica d'Aran.

Maria Vergés, síndica d'Aran

Alain Cabanes, secretari d'Estat de Joventut i Esports del Govern d'Andorra

ACTUACIÓ FINAL

Les Jornades per a l'excel·lència van acabar amb una brillant actuació del grup de dansa urbana del Club Esportiu Andorrà de Dansa i Fitness d'Encamp. Aquest grup forma part de l'àrea d'esport d'aquesta parròquia andorrana, que disposa d'una escola on imparteixen classes de dansa urbana, iniciació a la dansa, dansa espanyola, dansa clàssica i contemporània. A més, fan una tasca de formació i inclusió social entre els joves. El grup va ballar un parell de peces musicals i van rebre forts aplaudiments del públic.

ERA AUDIOVISUAU, VIELHA E MIJARAN, VAL D'ARAN

SESSIÓ A LA VAL D'ARAN

22 DE NOVEMBRE DE 2024

PROGRAMA:

Session de dubertura | Sessió d'obertura

Sr. Jesús Montoliu, president de l'Associació de les Jornades per a l'excel·lència a l'alta muntanya.

Il·lm. Sr. Alberto López, tinent d'alcalde de Vielha e Mijaran.

Mgfc. Sra. Maria Menis Farré, Conselheira de Joventut, Igualtat i inclusió social del Conselh Generau d'Aran.

Bastir eth deman. Joenessa e emprendoria | Construint el demà. Joves i emprendoria

Sra. Clara Gibert, marketing de Nnormal, usuària coworking Val d'Aran.

Sr. Jaime Varela, fotògraf i videògraf -J.Prod.

Sr. Arnau Cases, cofundador Cordada Outdoor.

Participacion activa. Teishut associatiu | Participació activa. Teixit associatiu

Sra. Estefania Revilla, tenica der Airau de Joenessa deth Conselh Generau d'Aran.

Sr. Martí Alonso, Infinite Race Val d'Aran.

Sr. Ruben Vivancos, Associacion de Joeni de Bossòst.

Session de clausura | Sessió de cloenda

Mgfc. Sra. Maria Vergés, síndica d'Aran.

Més de 120 estudiants de l'IES d'Aran i de l'Escola d'Ostalària de Les-Val d'Aran van omplir el cinema de Vielha per participar d'aquestes Jornades, que va incloure dues taules rodones. Maria Menis va elogiar en el parlament inaugural les Jornades per a l'excel·lència com “una oportunitat de reflexió sobre quin futur volem per al Pirineu i per als nostres joves”. El tinent d'alcalde de Vielha e Mijaran, Alberto López, va destacar la utilitat de jornades com aquesta i, finalment, Jesús Montoliu, president de l'Associació de les Jornades per a l'excel·lència, va dir que amb l'arribada de les Jornades a l'Aran s'ha assolit una fita molt important i va agrair el suport del Conselh Generau d'Aran.

La primera taula va tractar sobre l'emprenedoria i es van presentar casos d'èxit i tres exemples de joves que han desenvolupat la seva vida professional i personal al Pirineu. En concret van ser Clara Gibert, que va considerar un privilegi poder viure i treballar al Pirineu, malgrat reconèixer inconvenients, especialment en la formació i en determinades especialitats que no tenen oferta al Pirineu. Jaime Varela va explicar la seva trajectòria com a professional audiovisual i les dificultats de ser un empresari autònom.

D'esquerra a dreta: Josep Puigbó, Estefania Revilla, Martí Alonso i Ruben Vivancos

D'esquerra a dreta: Josep Puigbó, Arnau Cases, Jaime Varela i Clara Gibert

I va recomanar perseverar i creure en el projecte propi. Finalment, Arnau Cases va descriure la seva feina, com va aconseguir crear una empresa i fer un treball que l'apassiona. També va reconèixer les pors i inseguretats que genera crear el teu propi projecte empresarial i professional. Des del públic es van generar diverses preguntes, sobretot de joves interessats en els ingressos que poden suposar les feines dels ponents, sobre les dificultats de crear un projecte propi i dedicar-se al que t'agrada.

L'Estefania Revilla va obrir la segona taula explicant que l'associacionisme de caire social prenia força entre els joves aranesos, mentre que es mantenia la participació en entitats esportives i culturals. Va destacar que aquest moviment ajuda a la convivència i també ajuda a detectar problemes dels joves com l'abandonament dels estudis o les addiccions. Finalment, va dir que l'associacionisme crea complicitats i implicació i

que des de les administracions cal acompanyar-lo. Martí Alonso va explicar la seva experiència organitzant curses de Muntanya i va parlar del treball en equip i de la cultura de l'esforç. Ruben Vivancos va destacar la col·laboració entre associacions, la importància de les festes populars com elements de cohesió i participació dels joves, malgrat que a vegades costa mobilitzar la joventut.

La síndica d'Aran, Maria Vergés, va cloure la jornada reclamant als joves que s'impliquessin en la vida social, cultural o política del territori i que aquesta participació cívica serveixi per aportar propostes i projectes que l'administració hauria de dur a terme. "No podem parlar dels joves sense els joves. Volem escoltar-vos i que vosaltres preneu la iniciativa sobre quines accions voleu que prenguem des de les institucions", va afirmar Maria Vergés.

"No podem parlar dels joves sense els joves. Volem escoltar-vos i que vosaltres preneu la iniciativa sobre quines accions voleu que prenguem des de les institucions."

Maria Vergés, síndica d'Aran.

AGRAÏMENTS

Des de l'Associació Jornades per a l'excel·lència volem donar les gràcies a totes aquelles persones que van participar presencialment en aquesta onzena edició pel seu interès i participació activa, i per haver contribuït a l'èxit d'unes jornades que s'han convertit en un potent altaveu de les comarques del territori de muntanya. També volem agrair als espectadors que van seguir les sessions per streaming o a través de la transmissió en directe de Lleida TV. Totes les sessions es poden recuperar al web www.jornadesperalexcclencia.cat.

Gràcies també a tots els ponents que, generosament, han compartit amb nosaltres

la seva saviesa, les seves investigacions, els seus projectes i, sobretot, la seva experiència en els diferents àmbits que hem tractat enguany. Ens han demostrat que obrir un espai de diàleg i d'anàlisi interessa i és necessari i, ara, hem de demostrar que passant a l'acció es poden canviar les coses i superar reptes.

I, per descomptat, gràcies a totes les empreses i administracions que heu cregut en el projecte de les Jornades per a l'excel·lència i que aposten pel Pirineu. El vostre compromís fa créixer el territori i les persones que hi vivim.

ORGANITZA

Jornades per a l'excel·lència

PATROCINADORS

ESPONSORS

COL-LABORADORS

AMB EL SUPORT DE

Gràcies per formar-ne part!

jornadesperalexcellencia.cat